Vintilă Horia: eternitatea iubirii

Ofelia ICHIM

„Cela s'appelle *le Baiser*. Voilà. C'est toute notre histoire, depuis le début. (...) Ce sont nos ancêtres et nos hèritiers." (Vintilă Horia, *Une Femme pour L'Apocalypse*)

Spre deosebire de romanul *Les Impossibles*, *Une Femme pour L'Apocalypse* (1968) se centrează pe o varietate mai mare de simboluri şi de metafore. *Focul* este realitatea iniţiatică a romanului, certitudinile semnificaţiilor sale fiind multiple. Simbol al purificării deasupra tuturor celorlalte accepţiuni, nu departe fiind limitarea impusă de moarte şi, pe de altă parte, chemarea iubirii purificatoare. „Asemeni soarelui prin razele sale, focul cu flăcările lui simbolizează acţiunea de fecundare, purificare şi iluminare. Dar focul prezintă şi un *aspect negativ*: el întunecă şi sufocă datorită fumului său; arde, consumă, distruge; e vroba de focul pasiunilor, al pedepsei, al războiului. Conform cu interpretarea analitică a lui Paul Diel, focul terestru simbolizează intelectul, deci conştiinţa cu întreaga ei ambivalenţă. *Flacăra care urcă spre cer figurează elanul spre spiritualizare. Flacăra este însă şi şovăielnică, ceea ce face ca focul să poată fi folosit la figurarea intelectului când acesta uită spiritul.* (...) *Focul care fumegă şi arde totul* este opus flăcării luminoase şi simbolizează imaginaţia exaltată... subconştientul...hăul subteran... focul din infern, intelectul când se află în stare de revoltă, pe scurt, toate formele de regresiune psihică. În această perspectivă, pentru că arde şi mistuie, focul este un simbol al purificării şi al regenerării"[1]. O altă accepţiune a focului este cea cu trimiteri spre sexualitate. „Semnificaţia sexuală a focului este peste tot legată de prima tehnică de obţinre a focului prin frecare, dus-întors, imagine a actului sexual (ELIF)"[2]. În romanul *Une femme pour l'Apocalypse*, ritmul izbucnirii acestui simbol infinit, care este focul, se regenerează atât de iute şi de profund, încât semnificaţiile sale sunt multiple. Manuel, alchimistul sufletului şi al timpului, îşi revelează întreaga existenţă în simbolica mistuire a flăcărilor unui foc purificator prin dăinuirea dragostei pentru Blanca: „(...) et devant ce feu qui nous brûle tous les deux, si près de la flamme purificatrice, de ce mouvement qui annihile toutes nos modifications, je sens percer en moi mes anciennes folies d'alchimiste et, tout en broyant de toutes mes forces invisibles ce corps de femme peut-être pur de toute souillure, je vis l'illusion du Grand Oeuvre. Je

[1] Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicţionar de simboluri*, vol. II, (E-O), Bucureşti, Editura Artemis, 1995, p. 66-67.
[2] *Idem,* p. 65.

BDD-V2408 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 19:44:45 UTC)

vais nous réduire à un seul élèment, nous transmuer en une espèce d'or sans taches de conscience, fondu pour toujours dans la béatitude de la stabilité qui se trouve en ce moment prisonnière en nous deux, condamnée aux mouvances de la sèparation inférieure et qui, rétablie dans sa force, ne fera qu'une seule immobilité, scintillante comme la Pierre cherchée."[3] Cele două entităţi refac esenţa, contopindu-se în Unul primordial, ca o recuperare a eternităţii. Natura umană supusă trecerii este depăşită prin conştientizarea aparţinerii la elementele promordiale: „Je me lève, sons corps dans mes bras, sa bouche m'abreuvant d'étoiles lointaines, je trébuche comme ivre en montant l'escalier qui craque sous le poids de notre union et ce sera, au-dessus du feu qui brûle dans l'âtre, juste sous nos entrailles, le recommencement du Grand Oeuvre, une alchimie vivante, rendue pour la première fois consciente de son propre miracle, de façon que de nos corps moulus et frottés au-dessus de la flamme le spectre de l'Un primordial soit réengendré à travers nous. De façon que soit perdu pour toujours tout ce qui, en moi, en elle, ait été mal gagné au jeu redondant et mesquin des jours et des nuits, de tout ce qui fut séparèment, derrière nous."[4]

Aluzia la sculptura lui Brâncuşi, *Sărutul*, vine ca un corolar, o pecete a triumfului vieţii asupra morţii prin iubire. Masivitatea blocului de piatră se sublimează prin continuitatea sentimentului, sugerând profunzimea şi dăinuirea omenirii, contopirea trecutului cu prezentul şi cu viitorul în creuzetul îmbrăţişării: „Nous nous sommes arrêtés devant un caveau étrange. Au dessu de la tombe il y a un bloc de pierre vaguement façonné. (...). Manuel me fait signe de m'approcher. (...) Ce sont deux figures humaines, celle d'un homme, parait-il, et d'une femme, faisant bloc, les bras serrés autour de leurs cous, leurs lévres unies, mais aussi leurs poitrines, leurs ventres, leurs genoux, formant un seul corps vaguement séparé par le sculpteur, qui y a voulu sans doute exprimer l'unité dans l'amour, la joie de la seule connaissance possible, le premier geste esquissé par les hommes pour recommencer à monter vers les hauteurs perdues. La seule permanence. (...). «Cela s'appelle le *Baiser*. Voilà. C'est toute notre histoire, depuis le début.» Le nôtre? Ai-je envie de lui demander, ou celle de tous ceux qui se sont aimés sur cette terre et dans les autres? (...) «Ce sont mes ancêtres et nos héritiers», dit Manuel. Je trouve qu'il ressemble au visage de pierre. «Nous avons toujours existé» (...)"[5]

Ca o dovadă a adevăratei valori spirituale care va dăinui, statuia nu este atinsă de ravagiile timpului căruia îi sunt supuşi oamenii. Nu numai oamenii, ci şi astrele, inclusiv Terra. Călătorii supravieţuitori şi mesageri între spaţii galactice ale trecutului şi viitorului dau definiţia unei noţiuni create de oameni, căreia, spre deosebire de *Sărutul* monolitic şi hegemon, i-au devenit sclavi: Istoria. „«Ils avaient peur dans le temps, ceux qui habitaient la Terre. Cette peur, ils l'appelaient l'Histoire. Ils en ont beaucoup souffert.»"[6]

Element de echilibru, prin contrast cu frica provocată de Istorie, este visul. Blanca îşi redescoperă menirea dar şi obârşia printr-o navigare, prin vis, spre sine însăşi. Visul iniţiatic şi visul vizionar[7] sunt segmente între care existenţa ei adună secolele

[3] Vintilă Horia, *Une femme pour l'Apocalypse*, Julliard, 1968, p. 36.
[4] *Idem*, p. 37.
[5] *Ibidem*, p. 216.
[6] *Ibidem*, p. 216.
[7] Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *op.cit*., vol. III, (P-Z), p. 456.

BDD-V2408 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 19:44:45 UTC)

pentru a dovedi că dragostea este sentimentul pe care se întemeiază totul. „Sui-je encore vivante? Tout ce bonheur n'est-il pas le rêve de ma propre mort, après le coup de sabre? (...) Je suis faite de tant de souvenirs et de rêves, une lignée de rêves survit en moi au bout de tant de siècles, de longs rêves immobiles qui ressuscitent et qui bougent parce que je vis et parce que je bouge, seule pointe vivante à l'extrémité d'une mort infinie. Je forge, à mon tours, des rêves pour ceux qui vont suivre. Je dois avoir une suite. Ou bien c'est moi la fin de la lignée et c'est cela mon but et ma mission ici-bas, entre les oliviers et les moulins. Comment savoir au juste ce qu'on est et pourquoi?"[8]

Romanul *Une Femme pour L'Apocalypse* se structurează pe o multitudine de simboluri, metafore şi încriptări. Sfârşitul apoteotic, trimite spre paginile biblice ale Judecăţii de Apoi. Terra devastată şi moartă se populează cu morţii înviaţi. Blanca este pretutindeni şi va fi întru eternitate: „Blanca, sauve-moi. Je suis déjà là-haut et là-bas, je me forme en toi comme un embryon dans sa matrice, mais je suis, aussi, le maître du monde, le fini qui s'échappe vers ce qu'il voudrait être. Je pousse vers ma dernière apparition, qui est, déjà, du passé."[9]

Vintila Horia: the Eternity of Love

The author of this article analyzes some of the symbols and metaphors the novel *Une Femme pour L'Apocalypse* (1968) by Vintilă Horia contains. Fire, dream, History, the sculpture *The Kiss* by Constantin Brancusi are few of the numerous symbols and images that create a special background and universe of the novel.

[8] Vintilă Horia, *op. cit*., p. 46-47.
[9] *Ibidem*, p. 217.

BDD-V2408 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 19:44:45 UTC)